# Документи и обезщетения около раждането

## Кое, къде, кога — за мама и за тате, по правилата за 2026 г.

Това е списък на стъпките, не правна консултация. Сумите са за 2026 г. по Закона за бюджета на ДОО и Закона за семейни помощи за деца; при нов бюджет се променят. Точната сума на обезщетението зависи от осигурителната история: при съмнение питайте работодателя или НОИ.

### Преди раждането

| Стъпка | Къде / кой | Готово |
|---|---|---|
| **Отпуск за бременност и раждане**: 410 дни, от които 45 преди раждането (чл. 163 КТ). Обезщетението е 90% от среднодневния доход за 24 месеца назад, при поне 12 месеца осигурителен стаж. | Мама; болничен лист от лекаря | ◯ |
| При първия болничен лист — **декларация с банковата сметка** (приложение № 1 към Наредбата за паричните обезщетения) | Мама; данните отиват в НОИ | ◯ |
| Уговорете **15-те дни на тате** при раждане (до 15 дни от изписването; родителите са женени или живеят заедно; 6 месеца стаж) | Тате и работодателят | ◯ |
| Изберете **личен лекар на бебето** (общопрактикуващ или педиатър): първият му преглед е до 24 часа след изписването | Двамата | ◯ |

### След раждането

| Стъпка | Къде / кой | Готово |
|---|---|---|
| **Удостоверение за раждане** на бебето | Общината | ◯ |
| **Еднократна помощ при раждане** (чл. 6 ЗСПД, без значение от доходите): 191,74 € за първо дете, 460,17 € за второ, 230,09 € за трето, 153,39 € за четвърто и следващо; 613,55 € за всяко дете при близнаци | Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес; заявление-декларация по образец на АСП | ◯ |
| Обезщетение за **15-те дни на тате** — заявление по приложение № 3 | Тате, чрез работодателя | ◯ |
| След първите 135 дни (по болнични листове): **заявление-декларация за остатъка до 410 дни** — приложение № 2 или 2а | Мама, чрез работодателя | ◯ |

### По-нататък

| Ако решите... | Какво се полага | Образец |
|---|---|---|
| Тате да поеме отпуска след 6-ия месец | Остатъкът до 410 дни, 90%, при 12 месеца стаж и със съгласието на мама (чл. 163, ал. 10 КТ) | Прил. № 4 |
| Отпуск за втората година | До навършване на 2 години: 398,81 € на месец за 2026 г. (чл. 164 КТ); може да го ползва и тате или баба или дядо, ако работят | Прил. № 7 и 8 |
| Мама да се върне на работа по-рано | 50% от обезщетението през първата година (чл. 50а КСО) или от сумата за втората година (чл. 54 КСО) | Прил. № 7 и 8 |
| Тате да ползва своите 2 месеца | Отпуск за дете до 8 години, наведнъж или на части; 398,81 € на месец за 2026 г. (чл. 164в КТ); уведомете работодателя поне 10 работни дни предварително | Прил. № 7а |

Номерата на приложенията са по Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване. Самоосигуряващите се подават документите сами в териториалното поделение на НОИ.

## Нашите срокове

| Какво | Краен срок | Готово |
|---|---|---|
| | | ○ |
| | | ○ |
| | | ○ |

**Източници**


- Кодекс на труда, чл. 163–167а (lex.bg): lex.bg/laws/ldoc/1594373121
- Кодекс за социално осигуряване, чл. 48а–54 (lex.bg): lex.bg/laws/ldoc/1597824512
- Закон за бюджета на ДОО за 2026 г., ДВ бр. 68 от 28.07.2026 г. (МТСП): www.mlsp.government.bg/uploads/7/tpoout/2026/zakon-za-bud...
- Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО, консолидиран текст 01.2026 (МТСП): www.mlsp.government.bg/uploads/7/tpoout/2026/npopdoo-01-2...
- АСП: Семейни помощи (размери и образци): asp.government.bg/bg/deynosti/sotsialno-podpomagane/semey...
- Наредба № 8 за профилактичните прегледи, приложение № 1 (първи преглед на бебето): www.nhif.bg/bg/nzok-za-teb/useful/908